

Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
 BRAȘOVU, piața mare, Târgului Inului Nr. 30.
 Anunțurile nefrancone nu se primesc.
 Manuscrisurile nu se întorc.
 Birourile de anunțuri:
 Brașov, piața mare, Târgului Inului Nr. 30.
 Inserate mai primesc în Viena R. Moss, Haasenstein & Vogler (Otto Moss), H. Schalek, Alois Herndl, M. Duka, A. Oppelik, J. Donneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Doube; în Hamburg: A. Steiner.
 Prețul inserțiilor: o serie săptămânală pe o coloană 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicarea mai dese după țară și învolalt.
 Reclame pe pagina a III-a o serie 10 cr. v. a. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANULU IV.

"Gazeta" este în fi- care di.
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 2 fl., pe șase luni 1 fl. 60 c., pe trei luni 80 c.
 N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franco, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminecă 8 franco.
 Se penunmără la tôte oficiile postale din intru și din afară și la dd. colectorii.
 Abonamentul pentru Brașov:
 a administrațiunea, piața mare, Târgului Inului Nr. 30 etagiului I.: pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
 Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unu esemplar 5 cr. v. a. sau 15 bani. Atâtu abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 161.

Brașov, Marți, Mercuri, 22 Iulie (3 August)

1892.

**Metropolitul
 Ioan Vancea**

Brașov, 21 Iulie v.

N'a trecut încă anul, de când clopotele catedralei din Blășiu anunțau cu bucurie aniversarea de 25 de ani a Metropolitului Dr. Ioan Vancea de Buteasa, ca episcop.

Astăzi aceleași clopote răspândesc tristă veste despre încetarea din viață a veneratului Arhiepiscop, pe care prevedința l'a luat din mijlocul nostru în nisele momente, când clerul și poporul provinciei metropolitane române unite are mai mare lipsă de un cap, care nu înțelepciunea sa, cu esperiențele sale și cu veda sa se potă fi apărător puternic al intereselor sale de viață bisericească și naționale.

În nisele împrejurări foarte critice pentru biserică și națiunea română, fu ales și întărit Ioan Vancea, ca Arhiepiscop și Metropolit de Alba-Iulia în v. a. și toamna a. a. 1868. Românii erau profund îngrijați și neliniștiți din cauza nefavorabilelor schimbări politice de atunci. Ear astăzi, când morțea crudă făcuse se curme pe neașteptate ocârmierea blândă și pacnică a vrednicului Arhiepiscop, timpurile, ce le străbatem sunt și mai critice, și mai amenințătoare, Românii sunt și mai îngrijați, din cauza necurmatelor prigoniri, ca înainte cu 24 de ani.

Cu atât mai durerosă va fi impresiunea, ce-o va produce în tôte părțile locuite de Români morțea Metropolitului Ioan Vancea, toc-

mai acumă când sub ochii săi și sub scutul părintescesale solicitudine se făceau în Blășiu pregătirile pentru adunarea generală a Asociațiunii transilvane, care avea să fiă o sărbătoare a culturii noastre și a nisuințelor noastre pacnice pe cărarea progresului, între ai căruia propovăduitori ocupa reșosatul Archiereu un loc de frunte.

Mărețele institute de creștere, numărăsele fundațiuni bisericești și culturale, ce le-a înființat precum și multele biserici și școle ce s'au ridicat în timpul archiepiscopiei sale, sunt o dovadă neperitoare pentru iubirea și devotamentul, cu care prea demn Metropolitul Ioan Vancea a lucrat, fără întrerupere și neobosit, în agrul culturii poporului său.

Cu ocaziunea jubileului său ca episcop, Ioan Vancea a refusat oricând sărbătorire sgototă, ori-ce pompă lumescă și a cerut delă credincioșii săi, ca să eternizeze acea di, contribuind pentru înființarea unui internat de fete în Blășiu.

A mai trăit Metropolitul ca să potă realiza și această dorință a inimei sale nobile și încă în ultimele sale momente a datu cel din urmă avis pentru completarea dispozițiilor, ce aveau de scop a face posibilă deschiderea internatului de fete în ziua de 1 Septembrie a. c.

Acesta generositate și îngrijire neadormită pentru progresul religios, moral și cultural al credincioșilor săi, caracterizează în chipul cel mai elocuent activitatea de un pătrar de veac a prea veneratului Archiereu.

Resultatele înverdate ale acestei liniștite deroditoare activități vor fi totu atâtea monumente, ce voru eternisa memoria lui Ioan Vancea și voru face să locuiescă numele lui între acelea

ale marilor binefăcători ai neamului nostru.

Nobilele sale stăruințe pe tărutul culturii însă au fost mult impiedecate și desu înterupte prin curentul fatal creat de politica de stat, care nu este amica progresului nostru național și n'a vedut cu ochi buni nici luptele pentru autonomia bisericești române unite și pentru desvolarea liberă a caracterului ei românesc.

Metropolitul Vancea era omul păcii și adeseori firea lui blândă venea în conflict cu cerințele grave ale momentului, cari prețindeau desfășurarea celei mai hotărâte lupte. Der trebuie să concedem, că inclinarea lui spre pacinica rezolvare a conflictelor, a contribuit, pote nu numai odată, de a le slăbi, paralisându astfel încâtva urmările lor striciciose.

În tôte împrejurările însă, în bine și rău, Metropolitul Vancea a fost condus de iubirea și de îngrijirea, cu care se devotase binelui clerului și poporului său credincios, care va binecuvânta amintirea lui și va păstra recunoștința vecinică.

Morțea Metropolitului Vancea.

"Unirea" din Blășiu, anunțând morțea Metropolitului Vancea, scrie între altele:

Morțea mitropolitului Vancea este lovitură pe cât de neașteptată, pe atât de ireparabilă. Biserica română greco-catolică a ajuns la veduie. Mirele ei a părăsit-o. S'a dus și ia plata vecinicii. Golul ce a rămas nu se pote măsura. Nici când, pote, n'a putut să se întemple o morțe de archiereu între împrejurări mai critice. Și nici când n'a putut să fiă o morțe mai adâncă și mai generală deplănsă, ca morțea acesta.

Despre ultimele momente din

viața reșosatului archiereu, "Unirea" din Blășiu scrie următoarele:

Preabunul nostru părinte în 30 Iuliu a. c. a fost sănătos, a presidat la ședința consistorială din acea di, a revădit actele, ce i s'au prezentat, și după amădu a mers ca de obicei la vecernia în biserica catedrală. Indată după serviciul divin s'a dus la internatul său de băieți, ce se va deschide în 1 Septembrie a. c., și a designat locul, unde să se așeze zidurile economice ale acestui internat, a cărui gătire o aștepta cu nerăbdare. S'era a cinat ca de obicei împreună cu oficialii cancelariei sale și a fost foarte voios, istorisindu multe întâmplări de pe timpul revoluțiunii din 1848 și 1849, când densus era secretariu lângă episcopul Oradei-mari.

La dece ore s'era aședat în pat și până după 11 ore a durmit liniștit. La 11 ore și 3 pătrare din noapte a sunat clopoșelul și a chiamat pe servitorul său în odaia de durmit poruncindu-i, ca indată să alerge după medicul archidieceșan, Dr. Alexandru Pop. Inș abia eșise servitorul pe ușa anticamerii, și indată-l rechemă cu clopoșelul, și-l trimise în etagiul superior al reședinței, ca să cheme pe secretarul mitropolitan: Dr. Augustin Bunea. Acesta punctu la 12 ore s'a prezentat înaintea Mitropolitului, care cu voce clară și cu simțurile tôte întregi, ca și când ar fi fost deplin sănătos, rosti următoarele cuvinte:

"Fiul meu, mă simțesou rău și vedu, că se apropiă ora morții. Cea dintăiu datorință a mea este, să mă impac cu Dumneșeu. Eță aci pe masă lângă patu este orologionul (ceaslovul), vină și-mi ascultă mărturisirea pecatelor."

Întemplantu-se acesta, și dându-i-se deslegarea, neuitatul Archiereu continua totu cu voce clară:

"Spune, fiule, tuturor, că deca cuiva în viața mea am greșit, mă rog, să mă erte, precum și eu ertu din inimă tuturor acelora, cari mi-au greșit mie! Binecuvântu pe clerul meu fidel și pe credincioșii încredințați păstoririi mele,

"FOILETONULU GAZ. TRANS."

Invinsu de dou ore.

Novelă, de Volumnia Belle.

(Fine.)

— Mânia te face orb! "oftă ea cu ochi plini de lacrimi. Reculegându-se înș iute își ridică capul și uitându-se fără frică în ochii plini de foc ai acuatorului adorat, dișe în ton pasionat:

— "Pentru ce am venit la B.... Marțiane? Intrăbă, pentru ce urmărește stăna sôrele? Pentru-ce?! Dôme! fiindcă te iubesc! Dorul m'a adus! Dorul, crescut în singurătatea mea ca un gi-gant. — Aveam să-i ascult, căci altcum peream! De eram lacomă de petreceri — cum diici tu — mergeam la G., orașu mai mare, mai plăcut, decât Bulu.

— "Der Ardean?" gângăvi ofiterul zăpăcit.

— "Mi este de totu indiferent. Că

la purtarea lui preventore, aveam să-i răspund c'o ore-care afabilitate, vei înțelege. Cum înș vedeam, că elu este mai mult decât numai curtenet, deveneam rece față cu elu chiar pentru-că nu doream a mă juca cu inimile! Altcum era să mă reintercu la țera, mai nainte înș voiam a mă convinge, ore adevăr este, că tu..." — "Ea esită puțin.

— "Că eu?"

— "M'ai uitat pe deplin și iubesc artistă pictoră, pe d-na Iulia B.!"

— "Ah!" oftă Marțianu adânc. Ce greutate i-a cădutu dela inimă! Fericirea nemărginită, sosită așa pe neașteptate, îl făcuse să creșă, că numai visez. Stetea cu mâinile împreunate, cu ochii întunecați, scaldat în lumina fericeii, și nu putea grăi nici un cuvânt!

— "M'am înșelat, nu-i așa?" șopti tînăra femeie, punându-și mâna pe brațul lui, — "tu n'o iubesc!?"

— "Nu, nu!" dișe bărbatul ca și treșit din vis. Apoi luă mâinile ei într'ale sale, le sărută cu delicateță și i dișe cu voce vibrătoare: — "Am multe, multe

să-ți spun! Inș nu aș, nu! Trebuie timp! Schimbarea din omul cel mai nefericit într'unul, în a căruia inimă se află acum paradisu — a fostu prea repede. Sunt invinsu! Inș am lipsă de timp, ca să mă reculeg. Voiu veni la tine. Nu te supăra, deca acesta va întârșia puțin!"

Balul se fini la 3 ore. D-na Z. putu fi mulțamită, căci toți se depărtară cu neuitate suveniru în peptu.

— "Zina ori că-i un sfânt, ori că-i cea mai comună comediantă!" își dișe Marțianu, mergendu oătră casă. — "Ah", — oftă elu apoi trist — "sceptioș ne-bun ce sunt! În locu de a îmbrățșa cu tătă forța fericeia multu dorit, mă torturez cu scrupuli zadarnici și cu chimere chinuitoș!"

Zina se gândea la cuvintele lui: "Voiu întârșia puțin, am lipsă de timp ca să mă reculeg!" — "Ah!" își dișe ea, "el încă totu se îndoesce în mine. Și ce fericiți amu putu fi!"

— "Bonjour, Marțiane! Ei, încă totu somnros?"

— "Ba, der forte leneșu de-a face toaletă."

— "Te-ai pusu siguru pe gânduri!" observă zimbindu Ardeanu, căci elu era ôspele. "Serata d-nei Z. îți va fi treșitu geniu filosofioș: "Ce nebuni! Ne jucăm, ca și copii, de a cavalerul, craiul, regina etc." Nu-i așa?"

— "Ei frate! Filosofia n'ajunge o para! Nimicu mai ușor, decât a schimba sisteme filosofice: aș ești optimist, măne pesimist, odată idealist și ôrăș realit! Una numai este adevăr: vocea eternă a natura, care reșună în modul cel mai sublim în noi ômenii, și aș putu dișe chiar în inima noastră."

— "La naiba! Așa se vede, că și tu ești aș inimist, după-ce erai încă er: mintist. O să ajungem în curēndu diua, când chiar și femeile te voru laurea pentru odele adresate lor. Ba, se pote, vei da psihologilor de lucru, că te vei și însura!"

Marțianu zimb. — "Frata, Socrate

binecuvântă Archidieceasa, binecuvântă Provincia întrîgă metropolitană. Vă binecuvîntează pe toți. Veți fiule și spune celor competenți, că toate le-am dispus, cum se se întemple în testamentul meu, și m'am îngrijit să fie bani la dispozițiune, ca seminările de băeți și de fețițe să se pótă termina, și asilul de copii încă să se zidescă. Acuma rugați-vă cu toții pentru sufletul meu, ca să-mi erte Dumneșu păcatele și să mă primescă în ceta sântilor."

Apoi ridicându-și mâinile începă a se ruga cu totă căldura sufletului său și cu voce așa de limpede, cătu secretarul îi putea distinge fiesce-care cuvîntă. Imediat după 12 ore și ună pătrară medicul archidiecesană sosi, pe care cum îl vădă Mitropolitul întrîndu în casă, îi strînse amîndouă mâinile, și cîcîndu cu voce puternică:

„Fetul meu, cu mine s'a isprăvită."

Medicul îi dădu totă ajutorul de lipsă, ca să-l ușureze de flegma, care în continu se aduna în peptă. Când medicul voi să-l ridice, el însuși și dîse, că să nu fiă mișcată, căci mișcarea îi face rău. Punctu la 12 ore și jumătate noptea spre ziua de 31 Iuliu n. în urma unui atac de apoplexiă repausă în prezența secretarului și a medicului său. Imediat fură avertat mai mulți membri capitulari și preoți gremiali și rudeniile, a căror consternațiune, precum și durerea locuitorilor din curtea mitropolitană nu se pôte descrie.

După mörte, cadavrul regretatului archipăstoră fu îmbalsamată și — imbrăcată în haine episcopescă — fu așezată pe ună catafalcă în sala de primire, unde numerosă poporă din Blașiu și împrejurime alergă să-l privească.

Dispozițiunile de înmormîntare s'au luată imediat din partea ven. Capitulu metropolitană, care din acestă incidentă a adresată o circulară cătră clerul archidiecesană, în care se dispune între altele, ca până în ziua înmormîntării să se tragă clopotele în fiă-care comună de câte trei-ori la zi, er în ziua înmormîntării, ori în ziua proxima după înmormîntare, fiă-care preotă să servescă câte o s. liturgiă, la care să fiă invitată și poporul.

Prohodul se va face în biserica catedrală, er corpul repositului archiereu, conformă dorinței sale, se va așeza în cripta bisericeii din curtea mitropolitană.

Intre cele dintăiu telegrame de condolențe, sosite la adresa capitulu metropolitană, se află una germană, din partea cancelariei de cabinetă a Majestății Sale, care tradusă pe romănescă este următorea:

„Majestatea Sa Impăratul și Regele esprimă Preonoratului capitulă ca-

tedrală, din incidentulă decedării Esce-lenței Sale Domnului Archiepiscopă și Mitropolită, preainaltă condolența Sa. — Din comisiune: Parisini. c. și r. secretarū aulicū."

Din biografia regretatului Archiereu amintimă următorele:

Dr. Ioană Vancea de Buteasa a fostă născută în comuna Vașadă din comitatul Bihorului, în 18 Maiu 1820, din părinții săi George Vancea și Floriana Nistoră. Anii primă ai vieții îi petrecă sub grija și crescerea părinților săi și mai cu sēmă a mamei sale Floriana.

Încă în anii cei mai frageți ai prunciei a dată mitropolitul Ioană semne învederate de o minte ageră și de aptitudină estraordinare pentru învățatură. De aceea după ce a cercetată doi ani școlă din Vașadă, la anul 1831, fu trimisă în școlă gr. cat. din Oradea-mare, unde sub conducerea lui Iosifă Godșă a studiată doi ani.

Sub Episcopul de piă memoriă Samuilă Vulcană fu primită în seminarulă tinerimii greco-catolice romăne din Oradea, ca alumnă în fundațiunea Episcopului Darabantă, unde a cercetată gimnasiulă Premonstratensiloră.

Vedîndu Consistorulă greco-catolică de Orade, că la an. 1841 între elevii Seminarului de acolo nici unul nu a absolvată studiile gimnasiale și cursul filosofic cu succesă mai splendidă și cu purtare mai frumoșă de cătu Mitropolitulă Vancea, și că nici unul nu avea o chiamare așa de adevărată la statulă preoției, nici însușiri așa escelente ca dînsulă, — totă în acelu ană l'a trimisă la Viena în Seminarulă numită Stadt-Convict, er mai târziu Barbareum. Ca alumnă ală acestui institută a ascultată sciințele teologice în celebra Universitate din Viena.

După absolvare cursului teologică și depunerea rigorosului primă diu studiulă biblică și limba greacă și limbile semitice, Mitropolitulă Vancea se reîntorse, la anul 1845, în diecesa Oradea-mare și la 10 Augustă 1845, cu ocașiunea consacării bisericeii din Vașadă, fu chirotonită de preotă celibă, apoi aplicată în cancelarie diecesană ca actuară și protocolistă până în 19 Noemvre 1845, cândă fu dispusă ca capelană în Macovia (Makó). Aci însă petrecă numai până în 7 Decemvre a aceluiași ană căci Episcopulă Erdélyi ilă trimise diu nou la Viena în institutulă numită la „Sfântulă Augustină."

După depunerea doctoratului în sciințele teologice, în 31 Iulie 1848, plecă din Viena spre a se reîntörce în diecesa sa, unde din Augustă 1848 până în Iunie 1849 funcționă ca archivară, protocolistă și vice-notară consistorială, și ca profesoră preparandială și apoi fu numită de

secretarū episcopescū, oficiu care l'a purtată în timpuri forte grele.

Faima virtuților și meritelor sale se răspândi în tôte părțile, și astfelă Maiestatea Sa monarchulă, după mörtea lui Ioană Alexi, a primului Episcopă de Gherla, ilă denumi, în 4 Iulie 1865, de Episcopă ală acestei diecese. Sântia Sa Papa Piu IX ilă preconisă în 25 Septemvre 1865, er în 3 Decemvre ală aceluiași ană, la sêrbătorea Întrării în Biserică a Născătorea de Dumneșu, fu consacrată de Episcopă în biserica catedrală din Oradea-mare, prin Episcopulă de acolo, Iosifă Papp Szilágyi de Ilyésfalva. În 28 Ianuarie 1866 își ocupă scaunulă episcopescū din Gherla.

În 17 Septemvre 1867 mörte nemuritorulă Archiepiscopă și Mitropolită Alesandru Șterca Șulută, și după mörtea lui în tôte părțile Provinciei bisericesci rom. gr. cat. se manifestă cele mai vii îngrijiri cu privire la viitoră.

În 11 Augustă 1868 s'a indeplinită actulă alegerii de Archiepiscopă și Mitropolită în biserica catedrală din Blașiu, în prezența comisariilor regescă: Ales. Dobra, Episcopulă Lugoșului și Alesandru Bohețelă, căpitanulă districtului Nășăudă. La acestă alegere a obținută Ioană Vancea, Episcopulă Gherlei, majoritate de voturi. Maiestatea Sa denumi pe meritatulă Episcopă ală Gherlei prin diploma regescă din 21 Novembre 1868. Pontificele întări denumirea prin bula de d-to 21 Decemvre 1868, er instalarea se efeptă în 11 Aprile 1869. Totă în anulă acela Maiestatea Sa o denumi pe noulă Archiepiscopă și Mitropolită de consiliară intimă de stată, eră în anulă acesta Maiestatea Sa regele l'a decorată cu crucea cea mare a ordinului Leopoldină.

Capitululă metropolitană greco-catolică de Alba-Iulia și Făgărașă cu inima frântă de durere aduce la cunoștiință, că Esceleța Sa

Dr. Ioană Vancea de Buteasa

Archiepiscopă și Mitropolită greco-catolică de Alba-Iulia și Făgărașă, Consiliară intimă de stată ală Maiestății Sale Cesaro și Regescă Apostolice, decorată cu Crucea mare a ordului Leopoldină, Prelatū domesticū ală Sântiei Sale Pontificele Romană și Asistentă la Solulă pontifică. Conte Romană etc. etc.

născută la Vașadă, comitatulă Bihorului, în 18 Maiu 1820 astăci în 31 Iuliu n. la două-spre dece și jumătate ore diu noptă, după ună morbuă scurtă, împărtășită cu sacramentulă sântei Penitențe, și-a dată nobilulă său sufletă în mâinile Creatorului.

Sânta Liturgiă întră repausulă sufletului său se va celebra în 1 Augustă n. a. c., er înmormîntarea lui se va ținē în 3 Augustă la 10 ore a. m.

În veci amintirea lui!

Blașiu, 31 Iulie 1892.

Adunarea Asociațiunei revocată.

Dela presidulă Asociațiunei noastre transilvane pentru literatura romăne și cultura poporului romănu, primirămă aseră următorea înunosciințare telegrafică:

Sibiu, 1 Augustă st. n. — În urma reșosării Metropolitanului Ionă Vancea, adunarea generală a Asociațiunei, destinată a se ținē la Blașiu, a fostă revocată. Adunarea se va ținē mai târziu la altă locă.

G. Barițiu,
preș.

CRONICA POLITICĂ.

— 21 (2) Augustă.

„N. Fr. Presse“ scrie, că în cercurile seriöse s'a lățit scirea despre schimbări în cabinetulă austriacū. Se vorbesce, că br. Prazak își va depune în curîndă portofoliulă și în loculă lui va pași contele Fr. Thun, ca ministru celū. Locțiitoră ală Boemiei va fi numită ună membră aristocrată din clubulă lui Windischgrätz. O telegramă mai nouă spune, că br Prazak s'a retrasă deja și că de locțiitoră ală Boemiei se amintesece că va fi numită ori Thun, ori Windischgrätz.

„Agenția Balcanică“ desminte aserțiunile „Jurnalului de St. Petersburg“, după care tribunalulă din Sofa ar fi fostă influințat de publicarea documenteloră ce acestă diară le califică de false și apocrife; este într'acesta o intențiune rău-voitöră: Sentința judecătöriloră nu putea fi nici decum influințată prin aceste documente, cari nu erau anexate la dosarū și de care judecătörii nu aveau cunoștiință. — De altmîntrelea, dice Agenția, destăinuirile conținute în jurnalulă lui Milaroff și cu desăvîrșire confirmate de elă și de cei-lalți acușat în ședința publică, demonștră într'ună modă irefutabilă uneltirile guvernului rusescū prin mijlocirea agențiloră săi Hitrovo, Aristoff și Krivtsoff, cari furnisau bani și combinau planuri de asasinare aprobate de contele Ignatieff și d. Zankoff, cu consimțemîntulă guvernului rusescū. Cătă despre documente, de parte de a fi inventate cu ocașiă procesului, ele au fostă comunicate și publicate în diare de ună amployată rusă, care semna cu numele de Rusky. Evenimentele anteriöre confirmă în amînuștele loră destăinuirile conținute în aceste documente, precum și faptulă, că prințul Ferdinand era pusă în afară de lege. Acestă diu urmă circumstanță este pe deplină confirmată, de diarulă lui Milaroff. „Agenția Balcanică“ termină cîcînd, că opiniunea publică nu va păstra nici o îndoială, că evenimentele deplorable, ală căroră teatru a fostă Bulgaria

încă s'a însurată, ba doră cătu — de rău!"

Ardeană privi surprinsă la amiculă său. Ore era acesta întră-adeveră Marțiană? Vedea o schimbare mare la elă, fără să-si pótă da esactă sēmă, în ce constă acestă. După o mică tăcere, Ardeană esclamă: „Veți, ce face numai o zi în viața omenescă! Și eu m'am schimbătu; dăr numai într'atata, că voi să comită o nebuniă, care întrece pe tôte cele comise până acum: voi să mă căsătoreșcū!"

Fața lui Marțiană se întunecă, fiindcă ghicise cugetulă amicului său.

— „Da!“ continuă acesta serios. „Voi să mă însoră, fiindcă iubescă cu totă foculă inimei mele!"

— „Pe?“ — ilă înterupse Marțiană.

— „Pe d-na Marină!"

Se făcu o tăcere mortală. Ardeană reluă erăși cuvîntulă:

— „Ați voi să-i destăinuescū amorulă meu mistuitoră și să-i ceră mâna"

— „Ai speranță de-a reuși?" întrebă ofițerulă cu tonă jumătate.

— „Credă, că da!" răspuse tinărlulă, răsucindu-și cam încredută mustățele fine, blonde.

— „Atunci succesă bună!" Zimbelulă ironică obicnuită erăși juca în jurulă buzeloră lui Marțiană. Elă desigură cugeta cum va primi Zina de bucuriosă mâna aurită a lui Ardeană și cum își va rîde de elă, credululă!

Amicii mai conversară puțină, apoi Ardeană se depărtă.

Era pe la orele șese. Ofițerulă avea chiar de gaudă să mîrgă la prânđă, când feciorulă îi aduse două epistole. Marțiană ceti:

„Frăte Marțiane! Ea m'a refusată. Ați plecă în călătoră spre a-mi alina durerea violentă din peptă — deci ră-măi cu bine! Ală tău: Eugenă Ardeană."

— „Ah, Zina!" esclamă ofițerulă adîncă mișcată. — „Ești ună ângeră! Și eu încă mă îndociam de tine?! Nu te merită, nu!"

A doua epistolă deșteptă pe Marțiană din visurile sale dulci. Conținea o comandă a șefului său de regimentă, care-lă ordonă să plece diu B. la I., unde avea să petrecă timpă mai îndelungată.

Primăvera sosi. Zina petrecea în castelulă „Gloria“ și aștepta cu nerăbdare sosirea lui!

— „Ah, multă timpă se cugetă!" oftă ea odată, privindă visătorea la lilia-onulă înflorită... Și etă, în momentulă acesta — ca și odinioră — două brațe puternice o cuprinsă și o sêrutare înfocată îi înecă strigătulă de bucură...

— „Mai învinsă!" șopti elă, „și încă de două ori! Acum ț-a mersă mai greu! Ultimulă fantomă urită din inimă-mi a dispărută la refusulă căsătöriei avantađioșe cu Ardeană — atunci ț-am cređută totă! Ce priveșce pe d-na Marină..."

— „A fostă numai ună visă rău!" — șfirși ea iute.

— „Acum ești a mea, de totă a mea!" șopti elă sêrutăndă-i pasionatū

ochii frumoși. — „N'o să te mai perdă în veci! Abia credă în atăta fecire!"

Privighetöarele căntau printre crengi vîntulă șoptea floriloră de liliacă amorală său și söröle sâruta frunzele stejăriloră și ale țăgiloră seculari din parculă...

Șese luni după căsătöria sa cu Zina. Marțiană primi o epistolă, care prin formatulă mare îi atrase îndată atențiunea.

— „D-na Aurelia D. — d-nulă Eugenă Ardeană, căsătöriți!" ceti Marțiană.

— „Acum speră, că nu mai ești gelosă, d-nule Otheilo!" — glumi tinăra sa nevastă. — „Dără scii, că sunt eu! În esopiția artistică diu B. face senzațiune ună tablouă ală d-nei Iulia B., care înfățișeză pe nimfa Caiypso, deplângîndă pe țărmlulă mării pe. . . ore pe cine, ce cugetă Marțiane?"

sunt date instigațiilor și uneltirilor Rusiei, asupra căreia cade totă răspunderea.

O scire telegrafică din Berlinu spune, că împăratul Wilhelmu II va merge în Anglia. Mergerei împăratului german în Anglia nu i se dă nici o importanță politică, deoarece este știut că elu aproape în fiecare an face câte-o astfel de vizită împărătesei Victoria. Dacă totuși se dă ceva însemnătate acestei călătorii a împăratului german este pentru că Anglia stă de prezent în fața unei mari schimbări politice. Locul cabinetului Salisbury îl va ocupa în curând Gladstone, despre care este știut, că nu se simpatizează cu tripla alianță și este o foarte mare întrebare, dacă în politica esternă Gladstone va oala pe cărțile lui Salisbury:

SCRILE ȚILEI.

— 20 Iulie. (2 Augustu)

Căsătoria principelui moștenitoru român. „Standard“ semnalază șonul, după care căsătoria principesei Maria d'Edinburg cu prințul Ferdinand alu României, s'ar face în Augustu.

Berlinesii nu facu expoziția. „Börsen-courier“ anunță, că guvernul imperialeu germanu a renunțat la ideea unei expoziții germane în Berlinu. Deciziunea aceta se va publica țilele acestea. Se vede, că guvernul germanu n'a luat în deșert artioulu țiareloru germane, cari au combătut ideea unei expoziții. „Berliner Tagblatt“ scria țilele trecute, că Germania nu pte concura cu Franța pe astfel de tărâm pacnicu.

D-lu Dr. Babeșu a fost alesu membru corespondentulu Academiei de medicină din Parisu. D. Dr. Babeșu, a obținut 46 voturi din 56 votanți, er d. d'Espine, din Geneva, 9 voturi. Unu buletinul a fost anulat.

Frietiniă franco rusă. Vaporulu francez „Iranaddy“, curierulu Egiptului, aflându-se în ziua de 14 Iulie n. c. (srbătore naționalu francez) în Port Said, s'a întâlnit cu vaporulu „Orel“, alu florei voluntariloru ruși, care i-a crut unu steg țu francez. Căpitanulu corabiei franceze împlini aceta dorință, vaporulu „Orel“ eși din portu sub pavilionulu francez, aclamați cu entuziasm de Grecii și Egiptenii din portu.

Semitismulu în Algeria. Din Bona se vestese, că într'o predică, rabinulu prezonsându învețământulu ebraicu, a atacat cu violență învețământulu francez, care face din israeliți „nisce ființe nefolitoare și fără inimă“. Aceta predică a avut ca consecință mai multe protestări și alterații. Emoțiunea e mare în orașu.

Mesuri în contra colerei. Consiliulu sanitaru superioru din Bucuresci, în șe dinta sa de Miercuri seara, în urma avizulu d-lui Dr. Felix, care a cerut se se redacteze unu studiu asupra diagnozei și tratamentulu colerei, a însărcinat pe d-lu Dr. C. Stoicescu, profesor de clinică medicală și membru în acestu consiliu, cu elaborarea acestor instructiuni. Acest studiu va servi studenților în medicină, cari vor fi angajați, în casul când colera și-ar face intrarea în România. Consiliulu sanitaru, într'unu referatulu său către d-lu ministru de interne, cere se oprăscă intrarea în România a tuturor cărpeloru, sdrențeloru și rufeloru murdare importate din Rusia. După regulamentul serviciulu sanitaru în contra epidemiloru, tote scrisorile, gropurile și scrisorile de valore voru trebui se fiă deschise. Comunicând aceta dispozițiune direcțiunei poșteloru, dăna a răspunsu, că conformu legii, nu se pote viola șecretulu mesageriloru, lege, careia direcțiunea serviciulu sanitaru a fost nevi-

novată a se supune. Astfel, der corespondența din Rusia va fi numai desinfectată la sosirea ei la Ungheni și Sulina.

Inteligența română din C. Mănașturu și juru, va arangea petrecere de dansu cu ocaziunea adunării generale a despărț. XVII alu „Asociațiunei transilvane pentru literatura și cultura poporulu român“, în localitatea ospetăriei din C. Mănașturu, pentru favorulu școlei rom. din locu, la 11 Augustu 1892 st. n. Prețulu intrării: 1 fl. de persoană și 80 cr. de membru de familiă. În pauză se voru presenta jocurile naționale „Călușerulu“ și „Bătutu“ prin membrii corului plugariloru român din Șomcuta-mare. Ofertele și suprasunirile se primescu cu mulțămită națională și se cuităz publice. Inceputulu petrecerei la 8 ore seara. Capolnuc-Mănașturu, la 25 Iulie 1892. st. n. Înainte de adunare se va celebra ș. liturgiă, cântările le va executa corulu plugariloru. După adunare prânțu comunu: una cuvertă 1 fl. 20 cr. Pentru comitetulu arangiator: —Nicolau Avramu, președinte; Alesandru Colociu, cassaru; Ioanu Anca, secretaru; Ioanu Dragomiru controloru.

Din Tiflis, capitala Caucasului, se scrie, că o colonă de munițiuni de artilerie, compusă din 34 de furgone trase de bivoli, a fost surprinsă nu departe de Alexandropol, în Caucas, de o furtună. Trăsnetul a atinsu cele patru din urmă trăsuri, cari îndat au și explodat. Douăzeci de soldați au fost omoriți și doi ofițeri greu răniți.

Galanteria germană. Comandantul regimentulu 11 de infanterie, cu garnisonu în Ratisbona, a decisu, ca de acum înainte musica se dea câte unu concertu în aeru liberu la fiă-care aniversare a dōmnelor ofițeriloru. Programulu va cuprinde șese buci. Publiculu jubilez, musicianii suntu posomorți, părendu-le corvada prea din cale afară, er sergentulu majoru, nepăsătoru, face unu almanachu de aniversari.

Concertu la Nr. I. Miercuri în 3 Augustu st. n., ca spre inaugurarea primirei otelului din partea noului arēndașu, — se va da celu dintăiu concertu alu muzice militare o programu foarte alesă, în grădină, dacă va fi timpul frumosu, seu în sala otelului Central Nr. I dacă va fi ploia. Programu e următore: 1) Fahr-bach: „Wien-Paris“ marșu; 2) Rossini: Ouvertura „La gazza Ladra“; 3) Strauss: „Gross-Wien“ valsu; 4) Strobl: „Variatiani“ de melodii 5) Wagner: Fantasia „Lohengrin“; 6) a) Delibes: Intermezzo „Naila“; b) Verdi: „Ave Maria“ din opera „Othello“; 7) Sommer: „Wanderbilder“ mare potpouriu; 8) Stern: „Carneval de Bucarest“; 9) Brahms: „Jocuri unguresci“ Nr. 30 și 21. 10) Millöcker: „Jonathan“ potpouriu. Inceputulu la 8 ore seara.

Studenții universitari din România.

Cavalerulu Raffaele Tarantelli, președintele Academiei regale „La stella d'Italia“ din Chieti, provincia Istonia, a publicat în Maiu a. c. în țiarulu „Istonia“ unu studiu asupra cestiunei române, pe care, pentru importanța lui îl publicămu și noi în traducere. Etă în ce chipu se pronunță d-lu Raffaele Tarantelli:

A apărut nu de multu unu memoriu surprindătorulu studenților universitari din România, privitoru la situațiunea Românilor din Transilvania și din Ungaria, care e scrisu într'o foarte bună limbă italiană. Scimă, că acei valoroși tineri, în ale căroru vine curge sângele anticeilor Romanu, au tradus în tote limbile de căpeteniă ale lumii acestu memoriu, de care se pote spune, că este strigătulu celui mai solemn pa-

triotismu, care a găsit echou în mintea și inima colegilor lor din celelalte națiuni civilizate

De ore-ce Abruzziu cu anticele sale popore: Marrucini, Marsi, Peligni, Bestini, Fretani, Istoni, Interamni, au fostu nervii mării române și pe câmpii de bătălie și în cuceririle dreptului, de aceea se cuvine a vorbi în acestu țiaru din Abruzzia despre acestu memoriu alu puternice și nobilei tinerimi române, care e unu coeficientu siguru alu mării morale, civile și politice a multu iubitei lor patrii, care e o sorioră a binecuvântatei Italie.

Memoriulu începe cu următorele înalte cuvinte privitoru la recunoscerea caracterulu și consciinței lumii, care pășese gloriosu pe calea naționalizării, pentru a realiza înfrățirea socială a tuturoru poporilor de pe pământu:

„Acea solidaritate de interese, care lēgă lumea modernă, și în virtutea căreia unu desechilibru parțialu pte cauza unu desechilibru generalu, ne împinge astăzi de a releva societăței europene o anomalie, ce merită o serioasă atențiune pentru ori cine se interesează de progresulu socialu alu cortinentulu nostru“.

Anomalia privește unu conflictu, care s'a ridicat în sinulu monarchiei austro-ungare într' direcțiunea culturală română, care e cu totul modernă prin umanismulu și liberalismulu său, și într' direcțiunea maghiară susținută cu totul opusă, prin urmare ea este cu totul străină de temperamentulu europeanu.

Din acestu conflictu, după spusese acelei prea inteligente tinerimi, potu resulta complicațiuni de o importanță și de o gravitate mare, ce nu se pote măsura acuma.

Memoriulu, câtu se pote de interesant, se adresează către scriitoru și publicistii și la totu, câtu se interesează de actualele cestiuni sociale, pentru a le arăta loru firulu încurcatu și obscure alu evenimentelor, ce se desfășură între culise, între micile state ale Orientulu și etă ce țiu acei tineri: „Noi aparținemu acestor populațiuni orientale și ca Români avem dreptulu de a lua cuvântulu înaintea celorlalte“.

Ei nu se îndreptă către sferele oficiale, la diplomația europeană, de orece acestia suntu reprezentanții poporilor, er nu patronii lor, der se adresează la cei ce potu vorbi și lucra într'unu modu liberu; deci la pressă și la junimea studentă, care va fi Europa de mâne, după cum e aț parlamentulu mărețulu alu inteligenței.

Felulu entusiasticu întrebunțat de acei tineri interesează foarte multu, și ca discipoli ai occidentulu, către densulu își îndreptă raționamentele lor, de densulu voescu ei a fi judecați și face se se misce inima Italianilor mai cu seamă, pe când introduce în mintea tuturoru cele mai puternice argumente pentru apărarea și susținerea Românilor, ori unde acestia respiră împreună cu aerulu numele, Romei și alu lui Traianu, ce e gravat în peptulu lor!

Ei refac istoria glorioasă a Românilor, cu via lămină a științei, vederi istorice generose și politică însămnată la solemnulu principiu alu binelui generalu alu poporilor și în particularu alu mult iubitei lor patrii, declarată provinciă română în 106 d. Christosă, deci vorbesc de învingerea deservită a Dacilor. Ei vorbesc de cultura romană a acelor timpuri și de iubirea, pe care Roma a avut-o pentru noua provincie.

Este de așa felu frumșeta istorică a acestui memoriu, încâtu este o broșură, ce trebe cetită și care nu pote fi spusă într'unu articolu succintu de țiar.

(Va urma).

Cestiunea ardelenescă și pressa franceză.

Unulu din organele franceze cele mai însemnate și cele mai răspândite,

„La Libre Parole“, țiarulu puterniculu publicist, Eduard Drumont, care pururea s'a făcutu în scrierile sale, ecoulu simpaticulu alu tânguirilor și suferințelor române, publică următorele în nr. seu dela 14/26 Iulie c.:

„Nu s'au uitat demersurile făcute de Români din Transilvania pentru a obține o îmbunătățire a durerosei lor sorți. Rău primiți la Viena, acoperiți cu in-gurii de către pressa iudovescă, neadmiși înaintea împăratulu, care nici că a ținut măcaru se ia cunosință de deștăinuirile lor, Români din Ardealu au păstrat, în aceste triste evenimente, mare bărbăție.“

„Liga culturală română convocă o conferință, care va fi însărcinată cu elaborarea unei adrese, ce se va comunica Puteriloru, în scopulu de a le interesa de cauza fraților noștri — Români din Transilvania.“

O desmintire.

Făgărașu, 19 (31) Iulie 1892.

Stim. D-le Redactoru! În Nr. 159 alu „Gaz. Trans.“, între șcirile țilei, sub titulu „Disciplină honvedescă“, aț reproduș, după țiarulu „Kolozsvár“ o notiță datată în Făgărașu. Vă rog în interesulu adevărulu, se binevoiți a publica următorele:

Notița din cestiune, încâtu privește persoanu mea, o declaru de o scornitură malițiosă, eșit din pena și creerii unui individuu impertinentu, infamă și lipsitu de ori ce simțu omenescu, demn de adevăratulu epitetu de „betyar“. Cunoscu durerea infamulu corēspondentulu, însă pe calea aceta nu mă descuragiază, ba mai tare mă înăspresce.

N'am avut nici o legătură, ori amestec, nici cu primarul bătutu, nici cu honvedii bătauși, ba nici în apropierea lor nu am fostu.

Singurul faptu este, că aflându-mă și eu în berăria aceea, în societate cu mai mulți domni români din Făgărașu, la signalulu ospetăriei am vedutu și noi lupta sângeroasă, ce se petrecea în curtea berăriei. În lipsa totală de polițiști seu de gendarmi, — cari deși se aflau cu locuința în vecini, totuși se părea, că a amorțitu totul, — pentru curmarea scandalulu a făcutu cunoscutu căpitanulu de batalionu, Csgeredi, care imediatu mergendu la fața loculu, a potolitu rebeliunea.

Cu totă stima.

Iuliu Danu,
protopopu.

TELEGRAMELE

„Gazetei Transilvaniei.“

(Serviciulu biurului de cor. din Pesta).

Iena. La adunarea festivă, țise Bismarck, că rēsbōiele purtate până acum au fostu necesare. În viitoru se voru face numai rēsbōie defensive. Principele respinge imputarea, că ar ave sentimente antimonarhiste.

L i t e r a t u r ă.

AVISU. Subsemnatulu are onōre a înșcința pe d-nii profesori de limba română ai cursulu secundar, că a scos de sub presă „Principie de literatură“, seu manualu de stilistică și retorică, cu esemple și deprinderi de compozițiune. Textulu manualulu e întocmitu pentru cl. V, conformu programei oficiale. Inșe regulele de stil și compozițiune se potu întrebunța și în cursulu inferior; er esemplele și materialulu de compozițiune suntu necesare și în cl. VI. și VII.

Avendū în vedere dificultatea, ce întâmpină la noi asemeni lucrări didactice, autorulu speră în sprijinulu colegilor sei și alu junimei studiose.

Cererile, atātu pentru acestu manualu, câtu și pentru gramatica română edițiunea a V, cum și pentru gramatica italiană de subsemnatulu, doritorii voru binevoi a le adresa sub-semnatulu și librăriei Windwar din Craiova.

Prețulu Principieloru e 3 lei, alu Gramaticii 2.50.

Craiova, Maiu 1892.

M. Strajanu,

doctoru în filosofie și profesor de limba și literatura română la cursulu superioru din Craiova.

Proprietaru: Dr. Aurel Muresianu.
Redactoru responsabilu: Gregoria Matoru.

Cursulu pieței Brașov

Table with exchange rates for various currencies like Banenote românesce, Argintă românească, Napoleon-d'or, etc.

Table with interest rates and other financial data, including 'ostu ungare', 'Amortisarea datoriei', etc.

Cursul la bursa din Viena

Table with stock market data from Vienna, including 'Renta de aur', 'Renta de hartiă', etc.

De arendat.

Pe 6 ani începând dela 1 Octomvre a. c. Stupina Bisericii Sf. Nicolae din Brașov. Ofertele împreună cu 10% vadiu au a se adresa celui mult...

Brașov, 24 Iulie 1892.

Epitropia Bisericii Sf. Nicolae din Brașov.

901,6-1.

Szám 9791-1892 tkv.

902,1-1.

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirrre teszi, hogy Bontoiu András végrehajtonak Purcherea Paraschiva végrehajtást szenvedő elleni...

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi: LX t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított...

Kelt, Brassó 1892 évi mártius hó 26 napján.

A kir. törvényszék mint tkv. hatóság.

De închiriată.

Imediată séu dela Sân-Mihaiu încolo este de închiriată

O locuința în Casa din Strada Orfanilor No. 29

spre stradă, constătătoare din 4 odăi, bucătăria, pod, pivniță șopron.

Totul în acel etagiu se mai află o locuința cu 2 odăi, bucătăria, pod, pivniță, șopron, care se pôte închiria separată séu și la unu locu cu locuința de mai sus.

Informațiunî se dau în aceeași locuința.

893,3-2.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabilă din 1 Mai 1892.

Large table with train schedules for various routes including Budapest-Predeal, Predeal-Budapest, B.-Pesta-Arad-Teiuș, Teiuș-Arad-B.-Pesta, Copșa mică-Sibiu, etc.

Nota: Numerii încadrați cu linii grôse însemnăză orele de nôpte.